

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3925/2019
12.12.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Шумкарац Митровић, адвокат у ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александра Анђелковић, адвокат у ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду број Гж2 639/18 од 25.04.2019. године, у седници већа одржаној 12.12.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду број Гж2 639/18 од 25.04.2019. године у првом ставу изреке и пресуда Првог основног суда у Београду број П2 1718/17 од 15.03.2018. године у првом, другом и четвртном ставу изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Први основни суд у Београду је пресудом број П2 1718/17 од 15.03.2018. године усвојио тужбени захтев тужиоца, па је утврдио да је 24.11.2015. године престала обавеза тужиоца да туженој ББ из ... плаћа износ од 2.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате сваког петог у месецу за текући месец на руке тужене, која обавеза је одређена пресудом Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године у деветом ставу изреке, што је тужена дужна да призна и трпи (први став изреке). Другим ставом изреке је одлучено да се овом пресудом мења девети став изреке правноснажне и извршне пресуде Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године, а да у осталом делу правноснажна и извршна пресуда остаје непромењена. Трећим ставом изреке је одбачена тужба тужиоца са захтевом да се мења обавеза тужиоца успостављена деветим ставом изреке правноснажне и извршне пресуде Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године да туженој доживотно плаћа износ од по 2.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате сваког петог у месецу за текући месец на руке тужене, те да се одреди да обавеза тужиоца АА да туженој ББ плаћа износ од по 2.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате сваког петог у месецу за текући месец на руке тужене која је успостављена пресудом Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године у деветом ставу изреке има трајати пет година почев од 24.11.2010. године као дана када је брак странака разведен, што је тужена дужна да призна и трпи. Четвртим ставом изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

Апелациони суд у Београду је пресудом број Гж2 639/18 од 25.04.2019. године одбио као неосноване жалбе парничних странака и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду број П2 1718/17 од 15.03.2018. године. Другим ставом изреке је одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио решење Првог основног суда у Београду број П2 1718/17 од 07.05.2018. године којим је одбијен предлог тужене за враћање у пређашње стање.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је оценио да је ревизија тужене дозвољена и основана.

Према утврђеном чињеничном стању пресудом Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године, донетој на основу уговора о подели брачне тековине од 17.09.2009. године који је оверен пред судом 18.02.2009. године и анекса тог уговора закљученим 24.09.2010. године, првим ставом изреке је разведен брак предлагача АА и ББ. Петим и шестим ставом изреке је утврђено шта од непокретне имовине припада предлагачу ББ. Седмим ставом изреке је обавезан предлагач АА да сноси све трошкове лечења предлагача ББ потребних и неопходних у болници у ... у .... Осмим ставом изреке је утврђено да је предлагач ББ по основу стицања у браку искључиви власник слике ... непознатог аутора. Деветим ставом изреке је обавезан предлагач АА да на име сувласничког удела на заједничкој имовини и издржавања доживотно исплаћује предлагачу ББ месечно паушални износ од 2.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и то сваког петог у месецу за текући месец на руке предлагачу ББ или на рачун који она буде отворила у те сврхе. Десетим ставом изреке је утврђено да предлагач ББ има право коришћења аутомобила марке „...“ који је купљен на лизинг. Једанаестим ставом изреке је утврђено да је предлагач АА искључиви власник на осталој непокретној имовини која се у моменту пресуђења води на предлагаче, свих покретних ствари сем личних ствари предлагача ББ и свих права из сувласничког удела у фирми „ВВ“.

Након доношења пресуде о разводу брака и поделе имовине странке су 24.11.2010. године, закључиле и пред судом овериле Анекс II споразума о деоби брачне имовине којим су извршиле измену уговора о деоби брачне имовине у делу члана 3. тачка 5. на тај начин што се у тачки 5. бришу речи „на име сувласничког удела на заједничкој имовини и издржавања“, тако да члан 3. тачка 5. сада гласи „обавезује се уговарач АА да доживотно исплаћује месечно ББ паушални износ од 2.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и то сваког петог у месецу за текући месец на руке уговарачу ББ или на рачун који она буде отворила у те сврхе. У другом члану анекса је наведено да уговорне стране сагласно констатују да су у целини извршиле деобу заједничке имовине стечене у браку, те да немају више заједничку имовину, а чланом 3. да су сагласне да се измена везана за брисање речи „на име сувласничког удела на заједничкој имовини и издржавања“ односи на став 9. пресуде Првог основног суда у Београду број П2 6079/10 од 24.09.2010. године.

Тужена је у време доношења пресуде о разводу брака била запослена у предузећу „ВВ“, те је у марту месецу 2010. године остварила зараду од 25.506,64 динара, а у децембру те године у износу од 45.000,00 динара. Решењем тог предузећа од 16.12.2014. године туженој је отказан уговор о раду због недоласка на посао и неизвршавања послова радног места. Утврђено је да тржишна вредност 7/12 делова куће и гараже у илици ... у ..., која је припала туженој, износи 825.540 евра, а да је њена грађевинска вредност 195.585 евра. Удео тужиоца у предузећу „ВВ“ износи 33 %. Тужена је наплату спорне обавезе од 2.500 евра месечно остваривала у више наврата у извршном поступку.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је обавеза тужиоца садржана у деветом ставу изреке пресуде Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године, у износу од 2.500 евра месечно одређена само на име издржавања тужене, те да је 24.11.2015. године престала обавеза тужиоца на плаћање износа од 2.500 евра месечно јер је истекао период од пет година од дана правноснажности пресуде којом је ово издржавање конституисано, а на основу члана 163. став 2. Породичног закона. У образложењу овог становишта је наведено да досуђени износ у моменту доношења пресуде и закључења уговора о подели брачне тековине није био опредељен, тј. да се из пресуде не може несумњиво утврдити на име чега је конституисана новчана обавеза као и колики износ од 2.500 евра је досуђен на име издржавања, а колики на име сувласничког удела у заједнички стеченој имовини. Закључили су да су намере уговорника као битног елемента уговора о подели брачне тековине од 17.02.2009. године и његовог анекса I од 24.09.2010. годин, биле да тужилац туженој плаћа износ од 2.500 евра на име издржавања. Такав закључак је донет на основу исказа саслушаних сведока и чињенице да је тужена 24.11.2010. године, потписала анекс II уговора о деоби брачне тековине којим је измењена тачка 5. уговора и којим су брисане речи које су определиле природу плаћања износа од 2.500 евра. Такође су ценили и чињеницу да је анексом II од 24.11.2010. године, констатована сагласност уговорника да су у целини извршили деобу заједничке имовине стечене у браку, те да више немају заједничке имовине и да зато што је имовина подељена цела сума од 2.500 евра представља обавезу издржавања супружника. Наведено је да се не може прихватити навод тужене да је обавеза садржана у износу од 2.500 евра конституисана на име имовине предузећа „ГГ“, коју су заједно у браку стекли, с обзиром на то да у тренутку развода брака тужена не би имала право на утврђење сувласничког удела у том предузећу, јер је заједничка имовина супружника унета у привредно друштво као оснивачки улог једног супружника постала имовина привредног друштва.

Врховни касациони суд не прихвата правно становиште нижестепених судова јер је засновано на погрешној примени материјалног права.

Наиме, нижестепени судови су погрешно закључили да се анексом II уговора о подели брачне тековине закљученим 24.11.2010. године може изменити правноснажна пресуда Првог основног суда у Београду број П2 6079/10 од 24.09.2010. године. Без обзира на чињеницу што је пресуда донета на основу уговора о подели брачне тековине који су странке закључиле 17.02.2009. године, пресуда се не може мењати било каквим уговором или његовим анексом. Полазећи од тог погрешног закључка нижестепени судови су пропустили да правилно утврде чињенично стање, а које се тиче тога који део од износа од 2.500 евра месечно (на коју суму је тужилац доживотно обавезан да

плаћа туженој на име сувласничког удела на заједничкој имовини и издржавања) отпада на издржавање, а који део на удео у сувласничкој имовини.

Наиме, уговор о деоби заједничке имовине и анекс I је уграђен у пресуду и након правноснажности пресуде о разводу брака сам споразум губи на значају јер је пресуда та која је донета од надлежног државног органа и која је постала правноснажна и извршна, а њеним деветим ставом је обавезан тужилац да туженој плаћа 2.500 евра месечно на име поделе заједничке имовине и издржавања и то доживотно. Тужена није била дужна да доказује да ли постоји имовина која није подељена, а на основу које би се по ставу нижестепених судова тужена могла позивати на обавезу плаћања од стране тужиоца по основу неподељене имовине. Погрешан је тај закључак нижестепених судова зато што је правноснажном пресудом имовина супружника подељена (без конкретизације имовине која је припала тужиоцу) и истовремено установљена обавеза тужиоца на месечно плаћање туженој и то на основу њихове сагласне воље јер су они слободном вољом закључили уговор о деоби заједничке имовине и споразумно се развели те решили питања око поверавања детета, дечијег издржавања, имовинска питања поделом имовине и установљеном доживотном тужиоцевом обавезом плаћања фиксног новчаног износа по два основа (на име сувласничког удела на заједничкој имовини и издржавања). Према томе, било је нужно да код овако постављеног тужбеног захтева првостепени суд утврди коју је имовину тужилац добио споразумом о деоби јер она није наведена ни у уговору нити у пресуди (као што је наведена имовина коју је добила тужена), да изведе доказ процене вредности и једне и друге имовине, приходе које је тужена у време доношења пресуде имала и која су била очекивана поделом имовине, како би могао да процени који део од уговорених 2.500 евра месечно отпада на надокнаду заједничке имовине, а који део на име издржавања супружника, тужене. Уколико суд на основу изведених доказа не може са сигурношћу да утврди тачан износ који отпада на издржавање тужене тада ће висину новчаног износа да одреди по слободној оцени на основу члана 232. Закона о парничном поступку. Цениће сагласну вољу супружника не само у погледу основа плаћања и висине износа већ и обавезу доживотног плаћања уговорену споразумом о деоби на основу којег је донета правноснажна пресуда. Тек када тако поступи суд ће моћи да оцени да ли су се стекли услови за примену члана 163. став 2. Породичног закона и измену правноснажне пресуду Првог основног суда у Београду број П2 6079/2010 од 24.09.2010. године у погледу издржавања супружника.

Врховни касациони суд је из наведених разлога оценио да је ревизија тужене основана, па је одлучио као у изреци на основу члана 416. став 2. ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић